БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Дырэктар Інстытута журналістыкі
______________ С. В. Дубовік
(подпіс) (І.ІпБ.Прозвішча)
____
(дата зацвярджэння)

Рэгістрацыйны № УД-________/р.

Рэдагаванне вершаванага тэксту

(назва дысцыпліны)

Вучэбная праграма для спецыяльнасці:

1-23 01 10-02 “Літаратурная работа (рэдагаванне)”

Факультэт журналістыкі
(назва факультэта)

Кафедра стылістыкі і літаратурнага рэдагавання
(назва кафедры)

Курс (курсы) 3

Семестр (семестры) 6
Лекцыі 16
(колькасць гадзін)

Практычныя (семінарскія)
заняткі 4
(колькасць гадзін)

Лабараторныя
заняткі _________
(колькасць гадзін)

КСР 5
(колькасць гадзін)

Усяго аўдыторных гадзін па дысцыпліне
25
(колькасць гадзін)
Усяго гадзін
па дысцыпліне 51
(колькасць гадзін)

Экзамен __________________
(семестр)
Залік ____________________
(семестр)

Курсавы праект (работа) ________
(семестр)

Форма атрымання вышэйшай
адукацыі вочная

Склаў А.У. Дуброўскі, кандыдат філалагічных навук, дацэнт
(І. ІпБ. Прозвішча, ступень, званне)

2010 г.

Вучэбная праграма складзена на падставе тыпавой вучэбнай праграмы “Методыка літаратурнага рэдагавання”, 10.02.2009, рэг. № ТД-Е 091 / тып.

Разгледжана і рэкамендавана да зацвярджэння на пасяджэнні кафедры
стылістыкі і літаратурнага рэдагавання
(назва кафедры)

____
(дата, нумар пратакола)

Загадчык кафедры

________________ В. І. Іўчанкаў
(подпіс) (І.ІпБ.Прозвішча)

Адобрана і рэкамендавана да зацвярждэнння вучэбна-метадычнай (метадычнай) камісіяй факультэта журналістыкі

____
(дата, нумар пратакола)

Старшыня

________________ В. М. Самусевіч
(подпіс) (І.ІпБ.Прозвішча)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Характарыстыка вучэбнай дысцыпліны. "Рэдагаванне вершаванага тэксту" – гэта прыкладная філалагічная дысцыпліна, у якой разглядаюцца прыёмы і метады працы з вершаваным літаратурным творам.

Роля і месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста. Спецкурс "Рэдагаванне вершаванага тэксту" ўваходзіць у комплекс спецыяльных дысцыплін, накіраваных на падрыхтоўку прафесійных рэдактараў. Спецыфіка вершаванага тэксту стварае неабходнасць ведання рэдактарам шырокага кола вершазнаўчых праблем. У сувязі з гэтым фарміраванне ўменняў і навыкаў працы рэдактара з вершаваным тэкстам базіруецца на выкладзе грунтоўных ведаў аб сутнасці і структуры верша.

Сувязь вучэбнай дысцыпліны з іншымі дысцыплінамі вучэбнага плана. Спецкурс "Рэдагаванне вершаванага тэксту" выкладаецца пасля засваення студэнтамі такіх дысцыплін, як "Асновы літаратурнага рэдагавання", "Асновы творчай дзейнасці рэдактара", "Методыка літаратурнага рэдагавання", "Стылістыка", "Сучасная беларуская мова", "Сучасная руская мова", і паралельна з курсамі па "Рэдагаванні розных відаў выданняў". "Рэдагаванне вершаванага тэксту" карыстаецца асобнымі метадалагічнымі палажэннямі тэорыі літаратуры, вершазнаўства, стылістыкі.

Мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны. Асноўная **мэта** спецкурса "Рэдагаванне вершаванага тэксту" – засваенне методыкі працы рэдактара над тэкстам вершаванага літаратурнага твора.

Задачы:

– выпрацаваць прыёмы ацэнкі асноўных уласцівасцяў вершаванага тэксту;

– выпрацаваць прыёмы ацэнкі рэдактарам рытмічнай арганізацыі вершаванага літаратурнага твора;

– выпрацаваць прыёмы ацэнкі рэдактарам эўфанічнай арганізацыі вершаванага літаратурнага твора;

– выпрацаваць прыёмы ацэнкі рэдактарам кампазіцыі і строфікі вершаванага літаратурнага твора;

– выпрацаваць прыёмы ацэнкі рэдактарам паэтычнага сінтаксісу;

– выпрацаваць прыёмы ацэнкі рэдактарам паэтычнай лексікі;

– выпрацаваць прыёмы рэдагавання вершаваных тэкстаў.

Названыя агульныя задачы ўключаюць таксама і практычны аспект: выпрацоўку навыкаў рэдактарскай праўкі тэксту на ўсіх узроўнях ацэнкі вершаванага літаратурнага твора.

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны ў адпаведнасці з агульнаадукацыйным стандартам. У выніку засваення дысцыпліны студэнты **павінны**:

– ведаць прадмет, механізм і агульную структуру рэдактарскага аналізу вершаванага твора;

– ажыццяўляць рэдактарскі аналіз вершаванага літаратурнага твора на ўсіх узроўнях: рытмічным, эўфанічным, кампазіцыйна-страфічным, сінтаксічным і лексічным, улічваючы пры гэтым мастацкую якасць твора;

– выпрацоўваць стратэгію рэдагавання вершаванага літаратурнага твора з улікам яго жанравай спецыфікі і паэтычнай каштоўнасці;

– прафесійна праводзіць якасную моўна-стылёвую праўку аўтарскага рукапісу;

– умець навукова падстаўна абгрунтоўваць рэдактарскія праўкі.

Характарыстыка метадаў і тэхналогій навучання. Метадалагічныя палажэнні, якія складаюць аснову названай дысцыпліны, былі распрацаваныя ў працах К.І. Былінскага («Литературное редактирование», 1957 і 1961 гг.), М.М. Сікорскага ("Теория и практика редактирования», 1980 г.), А.Э. Мільчына ("Методика редактирования текста», 1980 г.) і інш. Аднак спецыфіка вершаванага тэксту стварае неабходнасць пры выпрацоўцы адпаведных уменняў і навыкаў арыентавацца на разуменне сутнасці і структуры верша, якія асвятляюцца ў працах вядомых вершазнаўцаў В.П. Рагойшы, М.Л. Гаспарава, У.Я. Халшэўнікава і інш.

У адпаведнасці з тыпавым вучэбным планам на засваенне спецкурса "Рэдагаванне вершаванага тэксту" спецыяльнасці 1-23 01 10 «Літаратурная работа (па напрамках)» (1-23 01 10-02 "Літаратурная работа (рэдагаванне)") адведзена ўсяго 51 гадзіна, у тым ліку 25 аўдыторных гадзін, з іх – 16 лекцыйных, 4 – практычных, 5 – КСР.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

№ п/п	Найменне раздзелаў, тэм	Колькасць гадзін				
		Аўдыторныя				Самаст. работа
		Лекцыі	Практыч., семінар.	Лаб. занят.	КСР	
1.	Верш і проза	2				3
2.	Рытмічная арганізацыя верша	2	2			3
3.	Семантычныя функцыі метра і рытму	2				3
4.	Недахопы рытмічнай арганізацыі; рэдактарская работа па іх выпраўленні	2			2	4
5.	Эўфанічная арганізацыя верша	2				3
6.	Кампазіцыя і строфіка	2			2	4
7.	Паэтычны сінтаксіс	2				3
8.	Паэтычная лексіка	2	2		1	3
		16	*4*		*5*	*26*

Вучэбна-метадычная карта

Нумар раздзела, тэмы, заняткаў	Назва раздзела, тэмы, заняткаў; пералік пытанняў, якія вывучаюцца	Колькасць аўдыторных гадзін				Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.)	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя (семіарскія) заняткі	Лабараторныя заняткі	Кантралюемая самастойная работа студэнта			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Верш і проза. Верш і паэзія. Радавая і жанравая прыналежнасць вершаваных тэкстаў. Жанры паэтычныя. Віды верша.	2					а) 4, 5, 8; б) 5.	
2.1. 2.2.	Рытмічная арганізацыя верша. Сістэмы вершавання. Метр. Памер. Рытм. Рэдактарская ацэнка рытмічнай арганізацыі вершаванага тэксту.	2	2				а) 3, 4, 5, 6, 8; б) 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.	Выкананне практыкаванняў, аналіз тэкстаў
3.	Семантычныя функцыі метра і рытму. Рэдактарская ацэнка семантычнай дарэчнасці метрычнай арганізацыі вершаванага тэксту.	2					а) 1, 2; б) 5.	
4.1. 4.2.	Недахопы рытмічнай арганізацыі; рэдактарская работа па іх выпраўленні.	2			2		а) 2, 5; б) 1, 2, 3.	Самастойнае рэдагаванне тэкстаў
5.	Эўфанічная арганізацыя верша. Рыфма. Рэдактарская работа над фонікай і рыфмікай.	2					а) 2, 4, 5, 8; б) 1, 2, 3, 5.	
6.1. 6.2.	Кампазіцыя і строфіка. Рэдактарская работа над кампазіцыяй і строфікай.	2			2		а) 2, 4, 5, 7, 8; б) 10.	Самастойнае рэдагаванне тэкстаў
7.	Паэтычны сінтаксіс. Інтанацыя. Рэдактарская работа над паэтычным сінтаксісам.	2					а) 2, 4, 5, 8; б) 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12.	

8.1. 8.2. 8.3.	Паэтычная лексіка. Тропы. Работа рэдактара над лексічным узроўнем вершаванага тэксту.	2	2		1		а) 2, 4, 5, 8; б) 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 12.	Аналіз тэкстаў, самастойнае рэдагаванне тэкстаў

ІНФАРМАЦЫЙНАЯ ЧАСТКА

Асноўная літаратура

1. Гаспаров, М.Л. Метр и смысл. Об одном механизме культурной памяти / М.Л. Гаспаров. – М. : Российск. гос. гуманит. ун-т, 1999. – 289 с.
2. Маслова, В.А. Филологический анализ поэтического текста / В.А. Маслова. – Минск, 1999. – 208 с.
3. Мысль, вооруженная рифмами: поэтическая антология по истории русского стиха : учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений / Сост. В.Е. Холшевников. – 3-е изд., испр. и доп. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ; М. : Издательский центр “Академия”, 2005. – 672 с.
4. Рагойша, В.П. Паэтычны слоўнік / В.П. Рагойша. – 3-е выд., дапрац і дапоўн. – Мінск : Бел. навука, 2004. – 576 с.
5. Стиховедение : хрестоматия / Сост. Л.Е. Ляпина. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Флинта: Наука, 1998. – 248 с.
6. Федотов, О.И. Основы русского стихосложения. Теория и история русского стиха : в 2-х кн. Кн. 1: метрика и ритмика / О.И. Федотов. – М. : Флинта: Наука, 2002. – 360 с.
7. Федотов, О.И. Основы русского стихосложения. Теория и история русского стиха : в 2-х кн. Кн. 2: строфика / О.И. Федотов. – М. : Флинта: Наука, 2002. – 488 с.
8. Фесенко, Э.Я. Теория литературы : учеб. пособие для вузов / Э.Я. Фесенко. – Изд. 3-е, доп. и испр. – М. : Академический проект; Фонд “Мир”, 2008. – 780 с.

Дадатковая літаратура

1. Голуб, И.Б. Конспект лекций по литературному редактированию / И.Б. Голуб. – М. : Айрис-пресс, 2004. – 432 с.

2. Голуб, И.Б. Стилистика русского языка / И.Б. Голуб. – М. : Рольф; Айрис-пресс, 1997. – 448 с.

3. Голуб, И.Б. Упражнения по стилистике русского языка : учеб. пособие для вузов / И.Б. Голуб. – М. : Рольф; Айрис-пресс, 1997. – 240 с.

4. Дуброўскі, А.У. Вершазнаўства ў тэарэтыка-літаратурнай падрыхтоўцы студэнтаў-журналістаў / А.У. Дуброўскі // Сучасная журналістыка: актуальныя праблемы : зб. навук. арт. / Інстытут парламентарызму і прадпрымальніцтва ; рэдкал.: А.Ф. Мяснікоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск : Іппокрена, 2009. – С. 25–29.

5. Дуброўскі, А.У. Паэтыка Рыгора Барадуліна: рытмічная арганізацыя верша / А.У. Дуброўскі. – Мінск : Рэйплац, 2006. – 128 с.

6. Егоров, Б.Ф. Структурализм. Русская поэзия. Воспоминания / Б.Ф. Егоров. – Томск : Издательство “Водолей”, 2001. – 512 с.

7. Кузьмичев, И.С. Редактирование художественной литературы: исторический аспект : учеб. пособие / И.С. Кузьмичев, Е.М. Гушанская. – СПб. : Петербургский ин-т печати, 2007. – 368 с.

8. Петрова, Л.И. Редактирование отдельных видов литературы. Практикум : учеб.-метод. пособие для студентов специальностей 1-47 01 01 «Издательское дело», 1-47 02 01 «Технология полиграфических производств» / Л.И. Петрова, Н.И. Сушко. – Минск : БГТУ, 2009. – 178 с.

9. Петрова, Л.И. Редактирование отдельных видов литературы: тексты лекций по одноименной дисциплине для студентов специальности 1-47 01 01 “Издательское дело” / Л.И. Петрова. – Минск : БГТУ, 2004. – 108 с.

10. Редактирование отдельных видов литературы : учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности “Журналистика” / Под ред. Н.М. Сикорского. – М. : Высш. школа, 1973. – 336 с.

11. Розенталь, Д.Э. Справочник по правописанию и литературной правке / Д.Э. Розенталь : под ред. И.Б. Голуб. – 11-е изд. – М. : Айрис-пресс, 2006. – 368 с.

12. Цікоцкі, М.Я. Стылістыка беларускай мовы : вучэб. дапам. для фак. журналістыкі / М.Я. Цікоцкі. – 2-е выд., перапрац. і дап. – Мінск : Універсітэцкае, 1995. – 294 с.

13. ПРАТАКОЛ

УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ ПА ВЫВУЧАЕМАЙ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ З ІНШЫМІ ДЫСЦЫПЛІНАМІ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ

Назва дыцыліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб змяненнях у змесце вучэбнай праграмы па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЯНЕННІ
ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ ПА ВЫВУЧАЕМАЙ ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ
НА ________________________ / __________ НАВУЧАЛЬНЫ ГОД

№ п/п	Дапаўненні і змяненні	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

__________________________________(пратакол №_______ ад __________ 200 ____г.)
(назва кафедры)

Загадчык кафедры

________________________ ________________________ _____________________
(ступень, званне) *(подпіс)* *(І.ІпБ.Прозвішча)*

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

________________________ ________________________ _____________________
(ступень, званне) *(подпіс)* *(І.ІпБ.Прозвішча)*